

Bedömargruppens bedömningar

Lärosäte Högskolan Kristianstad	Huvudområde/examen Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 i undervisningsämnet svenska	ID-nr A-2021-02-5030

Bedömning av utvalda bedömningsområden

Sammanvägd bedömning av bedömningsområdet **Utformning, genomförande och resultat**

Bedömning i den tidigare utvärderingen: *Inte tillfredsställande*

I den tidigare utvärderingen framgår följande av bedömargruppens yttrande:

"Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat vara inte tillfredsställande.

Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete uppfylls inte. Bedömargruppen ser visserligen att målet på det stora hela kan uppnås på sikt, men när utvärderingen görs finns inte tillräckligt med underlag för att övertyga bedömargruppen om att alla delar som behövs för att uppnå målet kommer att vara på plats när studenterna når dit i sin utbildning. Lärarnas engagemang, arbete och strävan är lovande, och förhoppningsvis kan lärosätet ge ämnet stöd för att utveckla de kurser som ännu inte finns och som alltså kommer att skilja sig från den utbildning som man tidigare gav tillsammans med ett annat lärosäte. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att omgående påbörja det mer konkreta arbetet med de återstående kurserna. Det blir då tydligt hur innehållet i de pågående kurserna ska bidra till helheten och hur de kan byggas på. Bedömarna rekommenderar också att lärosätet avsätter extra medel för kursutveckling inför den avslutande delen av inriktningen, samt stöd för att ge en utbildning som bidrar till ämnesdjup i svenska språket, litteraturvetenskap och ämnesdidaktik.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls inte. Tydliga svagheter finns främst i området för vetenskapsteori och forskningsmetoder. På en grundläggande nivå får studenterna kunskap och förståelse för ämnesrelevant vetenskapsteori och ämnesmetoder, och man prövar och diskuterar kvalitativa och kvantitativa metoder. I viss mån har man även, eller kommer att ha, en diskussion med progression om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Utbildningens avslutande arbete med detta mål i självständigt arbete diskuteras inte. Prognosen för att lärosätet ska säkerställa detta mål är enligt bedömargruppen god, men än så länge finns inte tillräckligt med underlag för att visa hur måluppfyllelse ska realiseras på fördjupad nivå längre fram i utbildningen.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls inte. Bedömargruppen ser svagheter både i beskrivningar av vad som ska ingå för att uppfylla målen och att helhetssyner ofta saknas eller är svagt utvecklade. Lärosätet ger dock exempel på hur förmågan att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över relevanta forskningsresultat övas genom lärandemål och säkerställs genom examination. Men det sker ännu inte på ett fördjupat sätt, men det finns en progression mellan de tre kurser som redovisas. Lärosätet har inte redogjort för de kurser som avslutar utbildningen och därmed heller ingen kurs i svenska på avancerad nivå. Alltså bidrar lärosätet ännu inte till

utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnet genom självständiga arbeten eller kurser på avancerad nivå. Om utvecklingsarbetet vid lärosätet fortsätter anser bedömargruppen dock att målet sannolikt kommer att uppnås under den närmaste framtiden. Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls inte. UVK har i detta sammanhang främst rollen som en sammanhållande länk gentemot VFU och ämnesdidaktik. Bedömargruppen uppmanar lärosätet att stärka de didaktiska inslagen i UVK. Inom ramen för ämnesstudierna finns exempel på att ämnesinnehållet kopplas till övningar i att diskutera, planera och tillämpa delar av ämnet i förhållande till undervisning. Bedömargruppen anser därmed att lärosätet gör relevanta kopplingar mellan ämne och ämnesdidaktik under studierna i svenska språket och litteraturvetenskap, och att man genom examination säkerställer den delen av målet. Däremot finns i nuläget få kopplingar mellan utbildningens olika delar eller kopplingar till annan verksamhet än undervisning i ämnet svenska, och målet kan därför i sin helhet inte sägas vara uppfyllt. Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande uppfylls inte. Bedömargruppen ser goda intentioner i kursinslag som är förberedande, men efterfrågar beskrivningar av inslag där studenterna får öva praktiskt på detta. Särskilt efterfrågas resonemang om hur kommande inslag kan relateras till en helhetssyn för att studenterna ska kunna erövra de efterfrågade förmågorna. Dessutom kopplar lärosätet i liten utsträckning målet till ämnet. Man gör ingen explicit hänvisning till andra delar av utbildningen, men under intervjuerna meddelar lärosätet att det finns nya planer för UVK- och VFU-kurser och att de ger bättre förutsättningar att koppla samman till svenskan och den övriga lärarutbildningen. Det bådär gott, menar bedömargruppen.

Målet om att bedöma utifrån relevanta aspekter samt hållbar utveckling är uppfyllt genom att dessa frågor behandlas i UVK 1–3. Lärosätet har både en breddning och fördjupning i de tre kurserna, där det även finns flera examinerande moment.

Jämställdhetsperspektivet har på lärosätet sin främsta styrka i tydligheten och omfånget i kursinnehållet. Perspektivet behandlas framförallt inom utbildningen generellt och bedömargruppen rekommenderar lärosätet att utveckla arbetet med jämställdhet inom ämnet. Även om jämställdhetsperspektivet bedöms som tillfredställande vore det önskvärt att alla studenter får större möjlighet att arbeta med jämställdhetsperspektivet, till exempel att praktisera ett jämställdhetsperspektiv i sin undervisning, än vad som verkar vara fallet i dag.

Bedömargruppens uppfattning är att lärosätet generellt har en mycket god struktur och organisation för att följa upp utbildningen, ge återkoppling av resultat från uppföljningen och genomföra eventuella åtgärder. Det är en styrka hos lärosätet att strukturen för uppföljning har en tydlig potential för att användas i faktiskt förändringsarbete. Exempelvis har utbildningen omstrukturerats till följd av studenternas synpunkter. Särskilt starkt menar bedömargruppen att lärosätet arbetar med uppföljande åtgärder för att studenterna ska kunna fullfölja utbildningen. Den tidiga kontakten som sker med studenter som har svårigheter att klara av studierna ska ses som ett föredöme. Studentkullarna är inte stora och det finns goda förutsättningar för lärosätet att följa upp och stötta studenter under utbildningen. Kvarvaron verkar vissa terminer vara problematisk även om lärosätet förändrat utbildningen för att förbättra studenternas möjligheter. Om studentgrupperna fortsätter att vara små finns det en risk för att det saknas en kritisk massa för att få en dynamisk diskussion. Samtidigt minskar studenternas möjlighet att vara anonyma vid tentamina."

Uppföljning av bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat**Bedömning i uppföljningen:** *Tillfredställande*

Lärosätets åtgärdsredovisning har kompletterats med uppgifter begärda av bedömargruppen

angående en motivering av valen som gjorts i utformningen av nya kurser samt exempel på områden som det självständiga arbetet skulle kunna ta upp och vilka modeller som används. Lärosätets analys av orsakerna till den ifrågasatta kvaliteten bedöms som tillfredställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen och kompletterande underlag bedöms som rimliga och ändamålsenliga.

Sammantaget anser bedömarna att de vidtagna åtgärderna ger tillräckliga förutsättningar för att lärosätet ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.

Sammanfattande bedömning av bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan**Bedömning i den tidigare utvärderingen: *Inte tillfredställande***

I den tidigare utvärderingen framgår följande av bedömargruppens yttrande:

"Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan vara inte tillfredsställande. När det gäller bedömningsområdet arbetsliv och samverkan är exemplen på hur detta sker för få och det saknas en helhetssyn. Lärosätet arbetar starkt med att sätta igång en ny VFU-organisation, vilket bedömargruppen ser som positivt men efterfrågar tydliga förstärkningar av bedömningsgrunden när de gäller de olika ämnesinriktningarna. Man har därmed startat arbetet med att koppla ihop utbildningen med det omgivande samhället. Ett exempel från svenskämnet är att studenterna involveras i en läsforskningskonferens tillsammans med yrkesverksamma lärare. Dessa kopplingar verkar annars göras genom VFU och lärarnas kompetens som tidigare yrkesverksamma i ungdomsskolan. Prognosen är god, även om det ännu inte finns tillräckligt med konkreta planer för att visa att arbetsliv och samverkan är tillfredställande."

Uppföljning av bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan**Bedömning i uppföljningen: *Tillfredställande***

Lärosätets åtgärdsredovisning har kompletterats med uppgifter begärda av bedömargruppen angående hur etableringen av ett programråd har fortskridit. Lärosätets analys av orsakerna till den ifrågasatta kvaliteten bedöms som tillfredställande och de åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen och kompletterande underlag bedöms som rimliga och ändamålsenliga.

Sammantaget anser bedömarna att de vidtagna åtgärderna ger tillräckliga förutsättningar för att lärosätet ska kunna säkra hög kvalitet i utbildningen.

Bilaga 2

Lärosätets åtgärdsredovisning och komplettering

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Åtgärdsredovisning vid uppföljning av utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Lärosäte: Högskolan Kristianstad

Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 i undervisningsämnet: svenska

Mallen för åtgärdsredovisning ska användas av lärosäten vars utbildningars kvalitet har blivit ifrågasatt i UKÄ:s utbildningsutvärdering. Mallen består av de bedömningsområden som ingår i en utbildningsutvärdering:

- **Förutsättningar**
- **Utformning, genomförande och resultat**
- **Studentperspektiv**
- **Arbetsliv och samverkan**

Mallen ska användas för de bedömningsområden som erhållit omdömet Inte tillfredsställande. Vilket eller vilka bedömningsområden som inte bedömts som tillfredsställande framgår av UKÄ:s beslut och bedömargruppens yttrande (se det samlade omdömet för examenstillståndet som inleder yttrandet). För de bedömningsområden som bedömts som tillfredsställande ska inte någon redovisning göras.

Processen för uppföljning finns beskriven i dokumentet *Vägledning för uppföljning av utbildningar med ifrågasatt kvalitet* (UKÄ 2018). För information om de bedömningsområden som ingår i utbildningsutvärdering, se *Vägledning för utbildningsutvärdering på grundnivå och avancerad nivå* (UKÄ 2016, reviderad 2018). Ytterligare instruktioner följer nedan:

- Åtgärdsredovisningen indelas i enlighet med rubrikerna som framgår i mallen nedan. Eventuella underrubriker kan lärosätet fritt besluta om. Eftersom redovisningen endast ska omfatta de bedömningsområden som bedömts som Inte tillfredsställande kan rubrikerna för de Tillfredsställande bedömningsområdena tas bort.
- Varje bedömningsområde består av bedömningsgrunder och i vissa fall även mål. Lärosätet ombeds att endast fokusera på den bedömningsgrund/mål eller del av bedömningsgrund/mål som bedömts ha brister. Yttrandets olika delar, utbildningsvetenskaplig kärna och ämnes- och ämnesdidaktiska studier, är ett stöd i detta arbete. Lärosätet ombeds att först redovisa sin **analys** av bristerna och sedan en **redogörelse av de åtgärder** som genomförts i relation till bristerna. Eventuella bedömningsgrunder/mål eller delar av bedömningsgrunder/mål som inte bedömts ha brister behöver inte redogöras för.
- De åtgärder som redovisas i åtgärdsredovisningen ska vara genomförda och ska beskrivas så att de kan relateras till utbildningens tidigare upplägning.

- Åtgärdsredovisningen ska kunna stå för sig själv, det vill säga den ska inte inkludera länkar. Nya eller reviderade kursplaner och utbildningsplaner laddas upp i UKÄ Direkt. Alla källor ska vara tillgängliga för bedömargruppen vid förfrågan.
- Om åtgärdsredovisningen relaterar till åtgärder som gäller lärar- eller handledarresurser ska tabell över personal fyllas i som bilaga till åtgärdsredovisningen. Tabellen omfattar i så fall all personal på utbildningen, men det ska framgå vilka ändringar som skett sedan utvärderingen genomfördes.
- Redovisningen för bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat ska inte överstiga 16 000 tecken (med blanksteg), exklusive mallens rubrik och inledande text. För övriga bedömningsområden gäller max 8 000 tecken (med blanksteg) per bedömningsområde, exklusive mallens rubrik och inledande text. Mallens formgivning och marginaler ska inte ändras.
- Åtgärdsredovisningen och eventuella bilagor laddas upp och registreras i UKÄ Direkt senast 2021-02-18. Se Användarmanual för UKÄ Direkt.

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9; svenska.

Inledning:

Åtgärdsredovisningen redovisar utbildningen som den ser ut från och med kohort 2020. Utbildningen är förändrad till sin struktur som ett resultat av självvärderingen och granskningsprocessen. För att skapa tydligare progression och bättre förutsättningar för att de olika delarna i utbildningen – ämnes- och ämnesdidaktiska studier, utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) och den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) – ska bilda en helhet är kurserna inom UVK och VFU omarbetade.

Utbildningens struktur illustreras i nedanstående figur.

Ämneslärarutbildning med inriktning mot arbete i grundskolans åk 7-9, 240 hp

	Ht del 1	Ht del 2	Vt del 1	Vt del 2
År 1	UVK1, 15 hp	Sv 1, 15 hp	Sv 2, 15 hp	Ämne 2, 15 hp
År 2	Ämne 2, 15 hp	UVK2, 9 hp	VFU1, 6 hp	Ämne 2, 15 hp
År 3	Sv 3, 15 hp	Sj.a. 1, 15 hp Kunskapsöversikt Sv	UVK3, 9 hp	VFU2, 12 hp
År 4	Sv 4, 15 hp	UVK4, 9 hp	UVK5, 3 hp	UVK6, 7,5 hp
	VFU3, 12 hp		Sj.a. 2 (exa, sv), 15 hp	UVK7, 7,5 hp

UVK-kurserna har omarbetats så att vetenskapsteori och didaktik introduceras i den första UVK-kursen. Utbildningen avslutas med en kurs i verksamhetsutveckling. Nedanstående figur visar UVK-kursernas uppläggning.

Termin	Termin 1	Termin 3	Termin 6	Termin 6	Termin 7	Termin 8	Termin 8
Kurs	UVK1, 15hp	UVK2, 9hp	UVK3, 9hp	UVK4, 9hp	UVK5, 3hp	UVK6, 7,5hp	UVK7, 7,5hp
Namn	Kunskap och skola	Undervisning och utveckling	Relationer och normer	Kunskaper och vär(l)den	Skolan och yrkesrollen	Utbildning och vetenskap	Utveckling: verksamhet och profession

VFU fördelas nu på tre perioder om 6, 12 respektive 12 högskolepoäng i termin 3, 6 och 7 för inriktning 7-9. Studenten får genom längre VFU-perioder större möjlighet att utveckla kunskaper och förmågor viktiga för det kommande yrket. Genom de längre perioderna ges också bättre förutsättningar för lärosätet att i samverkan med huvudmännen skapa en VFU med hög kvalitet.

Bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat innehåller följande**bedömningsgrunder:**

Måluppfyllelse av kunskapsformen kunskap och förståelse: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas

Mål 1: visar sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl överblick över ämnesstudiernas huvudområde som fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete

Analys

Analys av utbildningen med stöd av yttrandet från UKÄ visar följande utvecklingsbehov. Kursplaner för utbildningens senare delar behöver utvecklas och fastställas för att visa att utbildningen bidrar till ämnesdjup i svenska språket, litteraturvetenskap och ämnesdidaktik. Vidare ska utbildningen ge studenterna förutsättningar att utveckla både en stabil grund och en fördjupning i språkvetenskap respektive litteraturvetenskap.

Åtgärder

Följande åtgärder är vidtagna för att säkerställa examensmålet. Samtliga kursplaner är utvecklade och fastställda. Språkvetenskaplig och litteraturvetenskaplig analys har flyttats från den andra ämneskursen i termin 2, till den tredje ämneskursen i termin 5. Anledningen till förändringen är att studenterna behöver en grund i både språk- och litteraturvetenskap för att kunna utveckla kunskaper i textanalys. Utbildningen som helhet har utvecklats. Bedömargruppen har i sitt yttrande bedömt de första ämneskurserna som tillfredsställande, därför börjar beskrivningen med momentet Textanalys i termin 5.

Termin 5, i den tredje ämneskursen, genomförs momentet Textanalys. Undervisning och examination bygger vidare på studenternas kunskaper om det svenska språkets struktur från den första ämneskursen i termin 1, samt litteraturvetenskaplig teori och metod i den andra ämneskursen i termin 2. Studenterna arbetar med grundläggande litteratur- och språkvetenskaplig textanalys och använder och kombinerar olika analysverktyg för analys av muntliga och skriftliga texter. Studenterna genomför analyser med värdering av textutformning, genreförväntningar, textmönster och mottagaranpassning. Utvecklingen av utbildningen med hänsyn tagen till bedömargruppens synpunkter innebär också att litteraturvetenskaplig teori och metod inledningsvis tillämpas på skönlitterära texter/fiktionstexter medan språkvetenskaplig teori och metod tillämpas på sakprosa och bruksprosa. I kursen bearbetar studenterna vetenskapliga texter som analyserar läromedel ur intersektionellt och diskursanalytiskt perspektiv. De kunskaper studenterna utvecklar ligger som grund för att de ska kunna genomföra initierade textanalyser. Studenterna utvecklar sina ämnesdidaktiska kunskaper genom att applicera litteratur- och språkvetenskaplig analys på elev- och läromedelstexter. Momentet examineras genom en individuell skriftlig hemtentamen där studenten får analysera olika texter. I den tredje ämneskursen förbereds också studenterna för det första

självständiga arbetet genom att diskutera vetenskaplig text som genre och genom att analysera några vetenskapliga texter.

Det första självständiga arbetet är en kunskapsöversikt som genomförs i ämnet. Kursen inleds med en inventering och kritisk diskussion om aktuell forskning och utvecklingsarbete med relevans för yrkesutövning, ämne och ämnesdidaktik. Efter avslutad kurs ska studenten kunna ”identifiera ett intresseområde och formulera en problemställning med relevans för yrkesutövning, ämne och ämnesdidaktik”, ”söka, kritiskt värdera och sammanställa forskningsstudier med relevans för det valda området” och ”diskutera den egna kunskapsöversiktens problemställning och slutsatser i relation till yrkesutövning, ämne och ämnesdidaktik”. Lärandemålen examineras genom ett självständigt skriftligt arbete i form av en kunskapsöversikt. Handledare och examinatore är vetenskapligt kompetenta och har med avseende på arbetets inriktning relevant ämnes- och ämnesdidaktisk kompetens. I examinationen ingår seminarium med försvar av det egna arbetet samt opposition på ett annat arbete.

Termin 7, under den fjärde ämneskursen, fördjupar studenterna sina kunskaper i språk- och litteraturvetenskaplig analys och i ämnesdidaktik. Kursen innehåller två moment, ”skrivande i skolan” och ”multimodalt berättande”. I det första momentet behandlas vetenskapliga teorier och modeller om skrivande och hur de kan användas vid bedömning av elevtexter. Tre perspektiv på texters kvalitet – stil, korrekthet och funktion – fördjupas och studenterna tränar på att muntligt och skriftligt bedöma olika genrer. I momentet ges utrymme för att följa, diskutera och reflektera över den egna skrivprocessen och andras skrivprocesser. Efter avslutad kurs ska studenten kunna ”redogöra för hur textanalys kan användas vid bedömning av elevers skrivutveckling”, ”redogöra för och diskutera aktuell ämnesforskning och ämnesdidaktisk forskning om skrivutvecklande arbete och multimodalt berättande” och ”tillämpa textanalytiska verktyg i arbetet med och bedömning av elevers texter och skrivutveckling”. Lärandemålen examineras genom att studenten skriver ett längre paper samt tre kortare texter i olika genrer. När studenten författat sitt paper bearbetas skrivprocessen genom att studentgruppen kontinuerligt diskuterar innehåll och form i varandras texter. Texten ska innehålla en diskussion om hur textanalys kan användas vid bedömning av elevtexter. Texten ska också innehålla en diskussion om olika aspekter på bedömning: konstruktion av uppgifter och deras validitet; formativ och summativ bedömning. Vidare skriver studenten tre korta texter i olika genrer: diskursiv, berättande och multimodal. Studenterna ger respons på varandras texter och diskuterar olika aspekter av vad det innebär att ge och ta emot respons.

Det andra momentet ”multimodalt berättande” innehåller en fördjupning inom narratologi och multimodalitet. Denna fördjupning bygger på innehållet i narratologi som har introducerats i den andra ämneskursen och bearbetats i den tredje inom momentet ”textanalys” samt på innehållet i multimodalitet som har introducerats och bearbetats i den tredje ämneskursen. Studenten utvecklar nu kunskaper om audiovisuella medier i relation till idéströmningar och estetiska traditioner över tid. En särskild fördjupning görs kring berättartekniker. Audiovisuella mediers roll i det moderna samhället och deras ämnesdidaktiska dimensioner diskuteras med stöd av aktuell forskning. Vidare diskuteras hur audiovisuella medier kan användas i undervisningen. Efter avslutad kurs ska studenten kunna ”redogöra för och diskutera aktuell ämnesforskning och ämnesdidaktisk forskning om skrivutvecklande arbete och multimodalt berättande” och ”redogöra för och diskutera multimodala berättelsers betydelse för individ, samhälle, skola och kultur ur ett historiskt och

didaktiskt perspektiv”. Lärandemålen examineras dels genom en individuell pedagogisk portfölj, dels genom en uppgift där studenterna i grupp presenterar en lektionsförberedelse muntligt och skriftligt. Den individuella pedagogiska portföljen innehåller fyra uppgifter. I den första uppgiften ska studenten diskutera infallsvinklar på hur visuella mediers betydelse för ungdomar förändrats över tid och hur detta har påverkat och kan komma att påverka undervisningen i svenska. I den andra uppgiften genomför studenten med fokus på begreppet *high concept* en narratologisk och didaktisk filmanalys. I den tredje uppgiften genomför studenten med fokus på begreppet *auteur* en narratologisk och didaktisk filmanalys. I den fjärde uppgiften ska studenten konstruera ett kunskapsprov för elever i årskurserna 7-9 med fokus på hur ideologi tar sig uttryck i en specifik film (senast användes filmen *Tillsammans*). För godkänt resultat ska studenten motivera varje uppgift i kunskapsprovet i relation till Lgr11. Studenten ska också diskutera kunskapsstets validitet och reliabilitet. Med detta länkas till föregående moment och studentens kunskaper om bedömning bearbetas och fördjupas.

Studenternas kunskaper om vad som kännetecknar det svensksdidaktiska fältet och dess olika forskningsområden fördjupas och deras förmåga att reflektera och kritiskt granska vetenskapliga texter utvecklas. Studenterna bearbetar relevant ämnesdidaktisk forskning och diskuterar hur frågeställning, tidigare forskning, teori och metod förhåller sig till resultat, analys, slutsatser och avslutande diskussion. Undervisningens innehåll och aktiviteter ger studenterna förutsättningar att i sitt kommande yrke arbeta på vetenskaplig grund. Kunskaperna utvecklas ytterligare i det andra självständiga arbetet, examensarbetet, som skrivs i ämnet och där studenten genomför en empirisk undersökning. Efter avslutat examensarbete ska studenten kunna ”identifiera och beskriva problemområden utifrån kunskaper i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete med relevans för yrkesutövning, ämne och ämnesdidaktik”, ”diskutera vetenskap och beprövad erfarenhet i relation till den egna undersökningens resultat samt undersökningens bidrag till utvecklingen av yrkesverksamheten med ämne och ämnesdidaktik” och ”identifiera sitt eget behov av ytterligare kunskap med relevans för yrkesutövningen inom det valda problemområdet”. Examensarbetet handleds och examineras av vetenskapligt kompetenta lärare som med avseende på arbetets inriktning har relevant ämnes- och ämnesdidaktisk kompetens.

Mål 2: visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen

Analys

Analys av utbildningen med stöd av yttrandet från UKÄ visar följande utvecklingsbehov. Samtliga kurser i utbildningen behöver utvecklas och fastställas för att visa att målet uppfylls. Särskilt beaktas relationen mellan ämne och UVK vad gäller vetenskapsteori och forskningsmetoder samt vad gäller relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

Åtgärder

Samtliga kursplaner är utvecklade och fastställda. För att visa progressionen i utbildningen och hur examensmålet säkerställs beskrivs nedan utbildningen som helhet, inklusive de delar som ännu inte har genomförts.

Termin 1 startar med en UVK-kurs där frågor om kunskap, bildning, vetenskap, beprövad erfarenhet och forskningsmetoder introduceras. Efter genomgången kurs ska studenten kunna ”beskriva och diskutera olika sätt att se på kunskap och bildning i ett nutida och historiskt perspektiv”, ”beskriva och diskutera vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet i relation till skolans styrdokument” och ”översiktligt beskriva och diskutera teoretiska och metodologiska begrepp och perspektiv inom utbildningsvetenskaplig och ämnesdidaktisk forskning”. De tre lärandemålen examineras genom ett seminarium och en skriftlig reflektion. Inför seminariet ska studenten läsa en vetenskaplig artikel och lämna in skriftliga svar på frågor om kunskapsintresse och metod. Frågorna diskuteras på seminariet och studenten gör därefter en metarefleksion om artikelns innehåll och vetenskaplighet.

Termin 2, i den andra ämneskursen, bearbetas de vetenskapsteoretiska och forskningsmetodologiska frågorna vidare där studenten ska ”kunna förhålla sig till litteraturvetenskaplig teori, framför allt läsarteorier, literacybegrepp och ett vidgat språk och textbegrepp samt kunna diskutera de ämnesdidaktiska konsekvenserna”. Den del av lärandemålet som är relevant för mål 2 examineras genom en skriftlig salstentamen där studenten analyserar ett antal texter och därmed kan visa att hen behärskar och kan applicera litteraturvetenskapliga teorier och metoder.

Termin 3, i den andra UVK-kursen, genomför studenterna som en förberedelse inför det första självständiga arbetet en kunskapsöversikt över forskning om ledarskapets betydelse för undervisning. Kunskapsöversikten baseras på några vetenskapliga artiklar strategiskt valda av undervisande lärare. Översikten presenteras i ett skriftligt paper med krav på systematisk jämförelse av texterna, sammanfattning och avslutande diskussion.

Termin 5, i den tredje ämneskursen, genomför studenterna språkvetenskapliga och litteraturvetenskapliga analyser. Efter genomgången kurs ska studenterna kunna ”redogöra för grundläggande litteratur- och språkvetenskaplig textanalys” och ”använda grundläggande språkvetenskapliga verktyg för analys av muntliga, skriftliga och multimodala texter, särskilt med fokus på elevtexter och läromedelstexter”. I den språkvetenskapliga delen arbetar studenterna med

en textanalytisk modell som rymmer både kvantitativa och kvalitativa aspekter. Studenterna gör egna analyser av både brukstexter och elevtexter och får med utgångspunkt från tillägnad kunskap och förståelse diskutera vilka möjligheter och begränsningar de kvantitativa och kvalitativa aspekterna av modellen rymmer. I den litteraturvetenskapliga delen ska studenterna utifrån tillägnad kunskap och förståelse kunna analysera och tolka olika slags skönlitterära texter med hjälp av de mest centrala litteraturvetenskapliga analysmetoderna och begreppsapparaterna. Studenterna ska visa att de utvecklat kunskaper om sociosemiotisk teoribildning och multimodal textanalys genom att analysera olika multimodala texter. Här diskuteras även hur utbildningsvetenskaplig teori och metod kan samspela med ämnesdidaktisk och ämnesspecifik teori och metod, tex hur sociokulturell teoribildning på olika sätt varit och är central inom svenskdidaktisk forskning. Kursen examineras genom två skriftliga hemtentamina där studenten analyserar litterär text och brukstext samt muntliga och skriftliga genrer.

Examensmålet bearbetas fortsatt i det första självständiga arbetet som skrivs i ämnet och har formen av en kunskapsöversikt.Handledare och examinatorer är vetenskapligt kompetenta och har med avseende på arbetets inriktning relevant ämnes- och ämnesdidaktisk kompetens. I examinationen ingår seminarium med försvar av det egna arbetet samt opposition på ett annat arbete. Förutom de lärandemål som beskrivs under mål 1 ska studenten efter avslutad kurs kunna ”systematiskt redogöra för valda studier utifrån syfte, teoretiskt perspektiv, metodologiska angreppssätt och resultat samt dra slutsatser i förhållande till den egna kunskapsöversiktens problemställning”.

Termin 6, i den fjärde UVK-kursen, fördjupar studenten sina kunskaper om kvalitativa och kvantitativa data, validitet, reliabilitet och generaliserbarhet. Studenterna bearbetar nationella och internationella undersökningar om skolsystem, elevers prestationer och värderingar. Vidare diskuterar de metodologiska frågor kring konstruktion av prov i relation till bedömning och betyg. Efter avslutad kurs ska studenten kunna ”diskutera begreppen validitet och reliabilitet i förhållande till prov och bedömning” och ”utifrån svensk och internationell jämförande forskning dra slutsatser från och diskutera kvalitativa och kvantitativa data om elevers kunskaper och värderingar”. Lärandemålen examineras med varierande examinationsformer, muntliga och skriftliga, individuellt och i grupp. Det andra lärandemålet examineras genom en muntlig presentation inom ramen för ett grupparbete samt individuell skriftlig inlämning. Gruppen presenterar och diskuterar kvantitativa data från en strategiskt utvald internationell jämförande studie och diskuterar uppgifter och resultat i relation till den svenska läroplanen. I den skriftliga inlämningen ska studenten med utgångspunkt från tillägnad kunskap och förståelse göra en metarefleksion. utifrån tillägnad kunskap, behov av mer kunskap och en kritisk reflektion om studiens metod och resultat.

Termin 7, i den fjärde ämneskursen, ska studenten efter avslutad kurs kunna ”på djupgående nivå värdera olika textanalytiska teorier och metoder i arbetet med elevers skrivutveckling” och ”analysera och presentera egen insamlad empiri med utgångspunkt i aktuell forskning och beprövad erfarenhet”. Det första lärandemålet examineras genom ett paper som ska innehålla en diskussion och en problematisering av textanalys som metod för att utveckla elevers skrivande och där studenterna förväntas behärska bedömning av elevtexter med hjälp av textanalys. Texten ska vidare innehålla en diskussion om prov och bedömning i relation till validitet, reliabilitet och generaliserbarhet. Det andra lärandemålet examineras genom att studenterna presenterar en mikrostudie med ett eget insamlat empiriskt material som knyter an till elevers medieanvändning.

I termin 8 fortsätter bearbetningen av examensmålet i den sjätte UVK-kursen där studenten efter genomgången kurs ska kunna ”diskutera och problematisera relationen mellan vetenskap och beprövad erfarenhet samt betydelsen av ett vetenskapligt förhållningssätt i den kommande yrkesutövningen”, ”kritiskt granska aktuell forskning med relevans för yrkesutövningen”, ”formulera, motivera och problematisera frågeställningar med relevans för yrkesutövningen”, ”beskriva och diskutera forskningsprocessen med relationen mellan teoretiska perspektiv, syfte och frågeställning samt val av metod”, samt ”välja, beskriva, motivera och problematisera metoder för insamling, beskrivning och analys av kvalitativa och kvantitativa data”. Samtliga lärandemål examineras i två delprov. Ett delprov består av seminarier där studenten utifrån tillägnade kunskaper diskuterar relationen mellan teoretiska perspektiv, syfte och problemställningar, samt val och tillämpning av metod. För att tydliggöra denna relation ska studenten vid ett av dessa seminarier presentera två metodbeskrivningar kring sitt valda forskningsområde, en med kvalitativ och en med kvantitativ design. I det andra delprovet ska studenten författa en text med en beskrivning av sitt forskningsintresse. I delprovet ingår ett muntligt seminarium där studenten ska visa förmåga att presentera, motivera och diskutera val av frågeställningar och sätt att undersöka dem.

I examensarbetet, som skrivs i ämnet, kan studenten utgå från kunskapsöversikten som genomfördes under termin 5 och beskrivningen av forskningsintresse i den sjätte UVK-kursen. Studenten ska efter genomgången kurs kunna ”identifiera och beskriva problemområden utifrån kunskaper i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete med relevans för yrkesutövning, ämne och ämnesdidaktik”, ”diskutera och problematisera relationen mellan syfte, frågeställning, vald teoretisk utgångspunkt, forskningsmetod och resultat i såväl den egna undersökningen som i andras”, ”självständigt genomföra en vetenskaplig undersökning och tillämpa vetenskapliga metoder i enlighet med forskningsetiska principer” samt ”diskutera vetenskap och beprövad erfarenhet i relation till den egna undersökningens resultat samt undersökningens bidrag till utvecklingen av yrkesverksamheten, ämne och ämnesdidaktik”. Kursen examineras genom ett självständigt skriftligt arbete som innehåller en empirisk undersökning.Handledare och examinatorer är vetenskapligt kompetenta och har med avseende på arbetets inriktning relevant ämnes- och ämnesdidaktisk kompetens. I examinationen ingår seminarium med försvar av det egna arbetet samt opposition på ett annat arbete.

Måluppfyllelse av kunskapsformen färdighet och förmåga: Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas

Mål 3: visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik

Analys

Analys av utbildningen med stöd av yttrandet från UKÄ visar följande utvecklingsbehov. Samtliga kurser i utbildningen behöver utvecklas och fastställas för att visa att målet uppfylls.

Åtgärder

Samtliga kursplaner är utvecklade och fastställda. För att visa progressionen i utbildningen och hur examensmålet säkerställs beskrivs nedan utbildningen som helhet, inklusive de delar som ännu inte har genomförts.

Termin 1 inleds med en UVK-kurs där studenten introduceras till läraryrket som profession. Under kursen ges studenten möjlighet att utveckla sin förmåga att tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter om skola, utbildning och läraryrkets villkor. Studenten ska efter avslutad kurs kunna ”formulera och motivera en professionell identitet utifrån egna och andras erfarenheter och i relation till kursens innehåll”. Undervisningen sker genom föreläsningar och studentaktiva seminarier där kurslitteratur och frågor om läraryrket diskuteras. I seminarierna får studenterna också delge varandra och diskutera erfarenheter från den egna skolgången och eventuella andra erfarenheter av skola och undervisning. Lärandemålet examineras genom en enskild skriftlig tentamen där studentens förmåga att tillvarata andras erfarenheter och dra slutsatser i relation till den egna professionella identiteten prövas.

De första kurserna i ämnet beskrivs inte här eftersom dessa enligt bedömargruppens yttrande lägger en bra grund för möjligheterna att säkerställa examensmålet. De revideringar som gjorts inom dessa kurser beskrivs inom mål 1 och 2 och är inte relevanta i detta sammanhang.

Termin 3, i den andra UVK-kursen, genomför studenten en kunskapsöversikt över ledarskap som baseras på några vetenskapliga artiklar som väljs av undervisande lärare. För godkänt resultat ska studenten visa förmåga att systematiskt jämföra de olika artiklarnas forskningsresultat. Utbildningens VFU-kurser har tre bedömningsområden: didaktik, ämne och ämnesdidaktik; ledarskap, kommunikation och relation; yrkesidentitet och professionalitet. Lärandemålen markerar en fördjupning och progression för varje område genom de tre kurserna. Vad gäller mål 3 beskrivs nedan för de tre VFU-kurserna progressionen inom en del av bedömningsområdet yrkesidentitet och professionalitet med i kurserna ingående lärandemål. Under termin 3 gör studenten sin första VFU. I

denna första VFU ska studenten efter avslutad kurs kunna ”tillvarata egna och andras erfarenheter för att utveckla den egna yrkesrollen”. Samtliga VFU-kurser examineras genom besök, trepartssamtal, seminarium och skriftlig dokumentation i relation till lärandemålen. Den besökande och bedömande läraren har relevant ämnes- och professionskompetens.

Termin 5 genomför studenten ett självständigt arbete i form av en kunskapsöversikt. Som en förberedelse inför kunskapsöversikten utvecklar studenten under kursen sin kunskap och sin förståelse för den metodik som är förknippad med denna typ av studier samt aktuella metoder för databassökning. Efter avslutad kurs ska studenten kunna ”systematiskt redogöra för valda studier utifrån syfte, teoretiskt perspektiv, metodologiska angreppssätt och resultat samt dra slutsatser i förhållande till den egna kunskapsöversiktens problemställning” samt ”diskutera den egna forskningsöversiktens problemställning och slutsatser i relation till yrkesutövningen, ämne och ämnesdidaktik”. Dessa mål examineras vid bedömning av kunskapsöversikten. Handedare och examinatorer är vetenskapligt kompetenta och har med avseende på arbetets inriktning relevant ämnes- och ämnesdidaktisk kompetens.

Termin 6, i den tredje UVK-kursen som behandlar specialpedagogik, värdegrund och relationer, genomför studenterna ett grupparbete om inkluderande undervisning. Arbetet som presenteras muntligt ska referera till forskning samt egen och andras erfarenhet. Se vidare under mål 4. Under samma termin genomför studenten sin andra VFU. Vad gäller bedömningsområdet yrkesidentitet och professionalitet ska studenten efter avslutad kurs kunna ”tillvarata egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att utveckla den egna yrkesrollen”.

Termin 7, i den fjärde ämneskursen, fortsätter studenten utveckla sin förmåga att reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat i förhållande till ämne och ämnesdidaktik. Efter avslutad kurs ska studenten ”i en debatt kunna argumentera för betydelsen av multimodalt berättande i skolan och samhället”. Förutom kurslitteratur och annan relevant vetenskaplig litteratur ska studenten i debatten använda sina under tidigare VFU-kurser erhållna kunskaper och erfarenheter.

Under samma termin genomför studenten sin tredje VFU-kurs. Vad gäller bedömningsområdet yrkesidentitet och professionalitet ska studenten efter avslutad kurs kunna ”kritiskt och självständigt reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat och dra slutsatser utifrån detta för att utveckla den egna yrkesrollen” och ”med stöd av beprövad erfarenhet, relevant forskning samt egna och andras erfarenheter aktivt, kritiskt och konstruktivt delta i utvecklingen av verksamheten”.

I den femte UVK-kursen som har fokus på studentens professionella identitet beskriver studenterna sina erfarenheter från VFU och gör analyser med stöd av vetenskaplig litteratur. Dessutom får studenterna med stöd av forskning och beprövad erfarenhet diskutera och ta ställning till olika typer av dilemmasituationer som illustrerar yrkets komplexitet. Studenten ska efter avslutad kurs kunna ”med stöd av forskning och egna och andras erfarenheter och med hänsyn till potentiella dilemman kritiskt reflektera över ledarskap som kan möta varje elevs förutsättningar och behov” och ”med stöd av forskning och egna och andras erfarenheter och med hänsyn till potentiella dilemman kritiskt diskutera olika former för bedömning i relation till varje elevs lärande”. Lärandemålen examineras

genom två seminarier, ett om ledarskap och ett om bedömning. Vid respektive seminarium visar studenten sin förmåga att med utgångspunkt från tillägnad kunskap identifiera, diskutera och motivera olika möjliga lösningar på presenterade dilemman.

Termin 8 genomför studenten sitt examensarbete. Detta föregås av den sjätte UVK-kursen där studentens forskningsintresse med relevans för yrkesutövningen står i centrum. Vetenskapliga texter relevanta för forskningsintresset granskas kritiskt i förhållande till beprövad erfarenhet och möjlighet för utveckling av yrkesverksamhet, ämne och ämnesdidaktik. Kursen examineras genom muntliga seminarier och en skriftlig rapport. Rapporten ska innehålla en beskrivning av forskningsområdet för det kommande examensarbetet, möjliga frågeställningar samt sätt att undersöka dessa. I kursen examensarbete ska studenten efter avslutad kurs kunna ”diskutera vetenskap och beprövad erfarenhet i relation till den egna undersökningens resultat samt undersökningens bidrag till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämne och ämnesdidaktik”.

I den avslutande kursen på utbildningen, den sjunde UVK-kursen, fördjupar sig studenten i verksamhetsutveckling. Efter avslutad kurs ska studenten kunna ”utifrån ett case föreslå och planera en insats för utveckling av skolverksamheten” och ”med stöd av forskning och egen och andras erfarenhet kritiskt diskutera villkoren för skolans utveckling på nationell och lokal nivå i kort och långt perspektiv”. Det första lärandemålet examineras genom ett grupparbete där varje grupp utifrån ett case muntligt presenterar ett förslag på skolutveckling. Förslagen diskuteras på ett seminarium av samtliga närvarande. Varje student författar vidare en individuell skriftlig reflektion. Det andra lärandemålet examineras genom ett seminarium där varje student presenterar ett inlägg om villkor för skolans utveckling nationellt och lokalt som diskuteras av seminariedeltagarna. Varje student författar därefter en skriftlig version av det egna inlägget där hänvisningar till relevant forskning inkluderas.

Mål 4: visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

Analys

Analys av utbildningen med stöd av yttrandet från UKÄ visar följande utvecklingsbehov. Samtliga kurser i utbildningen behöver utvecklas och fastställas för att visa att målet uppfylls. Speciellt behöver kopplingar mellan utbildningens olika delar och didaktik i UVK tydliggöras.

Åtgärder

Samtliga kursplaner är utvecklade och fastställda. För att visa progressionen i utbildningen och hur examensmålet säkerställs beskrivs nedan utbildningen som helhet, inklusive de delar som ännu inte har genomförts.

Termin 1, i den första UVK-kursen introduceras didaktiken som område med diskussioner om de villkor som ramar in skolans och undervisningens villkor och teorier om undervisning och lärande.

Här introduceras också de didaktiska frågorna: *för vem, varför, vad och hur*. Studenten ska efter avslutad kurs kunna ”redogöra för och diskutera teoretiska traditioner om lärande och undervisning”, ”redogöra för det svenska skolväsendets historiska utveckling och yrkesrollens framväxt” och ”diskutera utbildningsväsendets samhälleliga förutsättningar för undervisning och lärande allmänt och ämnesspecifikt”. Lärandemålen examineras i två individuella skriftliga delprov. I det första delprovet förväntas studenten visa kunskaper om skolan som kunskapsförmedlare och social institution, i det andra om lärarprofessionens uppdrag och villkor.

De första kurserna i ämnet beskrivs inte här eftersom dessa enligt yttrandet lägger en bra grund för möjligheterna att säkerställa examensmålet. De revideringar som gjorts inom dessa kurser beskrivs inom mål 1 och 2 och är inte relevanta i detta sammanhang.

Termin 3, under den andra UVK-kursen, ska studenten utveckla sina kunskaper om lärande och undervisning och sina förmågor att tillämpa kunskaperna i planering, genomförande och utvärdering av undervisning. Efter avslutad kurs ska studenten kunna ”med stöd av didaktik och ämnesdidaktik samt utifrån egna och andras erfarenheter beskriva och diskutera olika sätt att organisera och leda undervisningssituationer som stödjer ungdomars och vuxnas lärande”. Lärandemålet examineras genom ett seminarium där studenten förväntas delta aktivt i en diskussion om kurslitteraturens perspektiv på undervisning. Lärandemålet examineras också genom ett grupparbete där grupperna i seminarieform demonstrerar sätt att organisera undervisningssituationer. Exempelen diskuteras och utvärderas av samtliga i seminariet deltagande studenter. I en skriftlig individuell inlämning ska studenten med utgångspunkt från tillägnad kunskap från kurslitteratur, grupparbete och seminarium formulera en reflekterande text om samband mellan undervisning och elevers lärande.

Utbildningens VFU-kurser har tre bedömningsområden: didaktik, ämne och ämnesdidaktik; ledarskap, kommunikation och relation; yrkesidentitet och professionalitet. Mellan kurserna finns inom varje område en fördjupning och progression. Vad gäller mål 4 beskrivs nedan för de tre VFU-kurserna progressionen inom en del av bedömningsområdet didaktik, ämne och ämnesdidaktik med i kurserna ingående lärandemål. I den första VFU-kursen termin 3 ska studenten med stöd av teori och tillämpningar i föregående kurser planera och genomföra undervisning. Efter avslutad kurs ska studenten kunna ”organisera undervisningssituationer som stödjer elevers lärande genom att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik som motiveras med stöd av litteratur inom området” och ”leda undervisning samt kommunicera och agera i enlighet med skolans värdegrund och yrkesetiska principer”. Samtliga VFU-kurser examineras genom besök, trepartssamtal, seminarium och skriftlig dokumentation i relation till lärandemålen. Den besökande och bedömande läraren har relevant ämnes- och professionskompetens.

Termin 5, i den tredje ämneskursen, utvecklar studenten sina ämnesdidaktiska kunskaper relaterade till textanalys, elevtextanalys, grundläggande retorik och samtalsanalys. Efter avslutad kurs ska studenten kunna ”redogöra för olika teoretiska och ämnesdidaktiska infallsvinklar på läromedels- och elevtextanalys”, ”använda grundläggande teorier om samtalsanalys, multimodalitet och retorik samt kunna använda dessa teorier i ett ämnesdidaktiskt sammanhang” och ”diskutera kritiska och ämnesdidaktiska infallsvinklar på samtalsanalys och retorik”. Lärandemålen examineras genom två individuella skriftliga hemtentamina med olika typer av analysuppgifter där studenten utifrån tillägnade kunskaper visar förmåga att använda olika analysverktyg i undervisningssammanhang.

Termin 6, i den tredje UVK-kursen som handlar om specialpedagogik, värdegrund och relationer, ska studenten fördjupa sina kunskaper om inkluderande undervisning där varje elev ges förutsättningar att utvecklas kunskapsmässigt och relationellt. Här diskuteras och problematiseras de didaktiska frågorna som introducerades i termin 1, nu med särskilt fokus på frågorna *för vem* och *hur*. Efter avslutad kurs ska studenten kunna ”med stöd av forskning samt egen och andras erfarenhet ge exempel på och diskutera organisering, genomförande och utvärdering av undervisning som genom anpassningar skapar förutsättningar för varje elevs lärande och utveckling” och ”med stöd av forskning samt egen och andras erfarenhet diskutera hur lärares sätt att kommunicera påverkar varje elevs förutsättningar för lärande och utveckling”. Lärandemålen examineras genom en individuell skriftlig tentamen där studenten ska visa kunskaper om forskning kring undervisning, specialpedagogiska behov och kommunikation. Lärandemålen examineras också genom ett grupparbete där grupperna planerar inkluderande undervisning. I seminarieform redovisas, diskuteras och utvärderas planeringarna av samtliga i seminariet deltagande studenter. I en skriftlig individuell inlämning ska studenten med utgångspunkt från tillägnad kunskap formulera en reflekterande text om villkor för inkluderande undervisning.

I den andra VFU-kursen under samma termin ska studenten utifrån fördjupade kunskaper om didaktik och ämnesdidaktik planera och genomföra undervisningsmoment. Efter avslutad kurs ska studenten kunna ”organisera undervisningsmoment i syfte att stödja varje elevs lärande och utveckling genom tillämpning av didaktik och ämnesdidaktik som motiveras med stöd av forskning och beprövad erfarenhet” och ”med ett flexibelt och relationellt ledarskap genomföra undervisning som tar tillvara eleverns erfarenheter”.

Termin 7, i den fjärde ämneskursen, fördjupar och tillämpar studenten sina ämnesteoretiska och ämnesdidaktiska kunskaper om bedömning och textanalys. Efter avslutad kurs ska studenten kunna ”tillämpa textanalytiska verktyg i arbetet med och bedömning av elevers texter och skrivutveckling” och ”tillämpa olika teorier och metoder vid analys av multimodala berättelser”. Det första lärandemålet examineras genom seminarier med skriftligt underlag, det andra genom en individuell pedagogisk portfölj och genom en lektionsförberedelse som genomförs i grupp och redovisas muntligt och skriftligt.

I den tredje och sista VFU-kursen fortsätter studenten att utveckla sina förmågor inom bedömningsområdet didaktik, ämne och ämnesdidaktik och ska efter avslutad kurs kunna ”självständigt och i kollegial samverkan organisera undervisningsmoment i syfte att stimulera och stödja varje elevs lärande och utveckling genom tillämpning av didaktik och ämnesdidaktik som motiveras med stöd av forskning och beprövad erfarenhet” och ”utöva ett flexibelt och relationellt ledarskap i undervisningen i syfte att skapa ett inkluderande klassrum och en trygg lärandemiljö”.

I den femte UVK-kursen som har fokus på yrkesrollen bearbetar studenterna med stöd av vetenskaplig didaktisk och ämnesdidaktisk litteratur sina erfarenheter av undervisning från VFU. Se beskrivningar av kursen under mål 3 och mål 5.

Mål 5: visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling

Analys

Analys av utbildningen med stöd av yttrandet från UKÄ visar följande utvecklingsbehov. Samtliga kurser i utbildningen behöver utvecklas och fastställas för att visa att målet uppfylls. Speciellt behöver kopplingen ämne, UVK och VFU tydliggöras.

Åtgärder

Samtliga kursplaner är utvecklade och fastställda. För att visa progressionen i utbildningen och hur examensmålet säkerställs beskrivs nedan utbildningen som helhet, inklusive de delar som ännu inte har genomförts.

De första kurserna i ämnet beskrivs inte här eftersom dessa enligt yttrandet lägger en bra grund för möjligheterna att säkerställa examensmålet. De revideringar som gjorts inom dessa kurser beskrivs inom mål 1 och 2 och är inte relevanta i detta sammanhang.

Termin 3, i den andra UVK-kursen ska studenten utveckla sina kunskaper om planering, genomförande och utvärdering av undervisning, som uppföljning av ämnesstudierna och förberedelse för den första VFU-kursen. Efter avslutad kurs ska studenten kunna ”med stöd av didaktik och ämnesdidaktik samt utifrån egna och andras erfarenheter beskriva och diskutera olika sätt att organisera och leda undervisningssituationer som stödjer ungdomars och vuxnas lärande”. Detta lärandemål avser också mål 4 (se ovan). Lärandemålet examineras genom ett grupparbete där grupperna i seminarieform demonstrerar sätt att organisera undervisningssituationer i sitt ämne. Exempelen diskuteras och utvärderas av samtliga i seminariet deltagande studenter. I en skriftlig individuell inlämning ska studenten med utgångspunkt från tillägnad kunskap från kurslitteratur, grupparbete och seminarium formulera en reflekterande text som förutom det som nämns under mål 4 också ska innehålla en reflektion om utvärdering och utveckling av undervisning som stimulerar varje elevs lärande.

Utbildningens VFU-kurser har tre bedömningsområden: didaktik, ämne och ämnesdidaktik; ledarskap, kommunikation och relation; yrkesidentitet och professionalitet. Mellan kurserna sker inom varje område en fördjupning och progression. I nedanstående text beskrivs progressionen inom samtliga bedömningsområden med exempel på lärandemål inom respektive område. I den första VFU-kursen termin 3 ska studenten efter avslutad kurs kunna ”med uppvisande av relevanta ämneskunskaper under handledning planera och genomföra undervisning utifrån läroplan, kursplan och skolans planering”, ”bygga relationer och kommunicera genom att lyssna till samt i tal och skrift kommunicera med elever, kollegor och övrig personal” och ”identifiera och diskutera sin roll som lärare i relation till läraryrkets uppdrag och med stöd av litteratur inom området”. Samtliga VFU-kurser examineras genom besök, trepartssamtal, seminarium och skriftlig dokumentation i relation till lärandemålen. Den besökande och bedömande läraren har relevant ämnes- och professionskompetens.

Termin 5, i den tredje ämneskursen, gör studenterna egna analyser av både brukstexter och elevtexter. De får också med utgångspunkt i kurslitteraturen och erfarenheter från till exempel VFU och fältdagar reflektera över och visa hur textanalys kan tillämpas på ett produktivt och praktiskt genomförbart sätt i svenskundervisningen. Studenterna genomför olika didaktiska övningar, bland annat ska de konstruera ett lektionsupplägg som behandlar textanalys.

Termin 6, i den tredje UVK-kursen som har fokus på specialpedagogik och inkluderande undervisning, får studenterna diskutera och ge exempel på hur undervisning kan organiseras och genomföras för att stimulera varje elevs lärande. Efter avslutad kurs ska studenten kunna ”med stöd av forskning samt egen och andras erfarenhet ge exempel på och diskutera organisering, genomförande och utvärdering av undervisning som genom anpassningar skapar förutsättningar för varje elevs lärande och utveckling”. Studenterna genomför ett grupparbete som avslutas med ett examinerande seminarium där de presenterar och demonstrerar ett exempel på sådan undervisning. Vid seminariet diskuterar studenterna varandras exempel med stöd av forskning och egen och andras erfarenhet. I en skriftlig individuell inlämning ska studenten med utgångspunkt från tillägnad kunskap formulera en reflekterande text som förutom det som nämns under mål 4 ska innehålla en reflektion om utveckling av och villkor för utveckling av inkluderande undervisning som stimulerar varje elevs lärande.

Under samma termin genomför studenten sin andra VFU-kurs. Studenten ska efter avslutad kurs kunna ”med uppvisande av relevanta ämneskunskaper planera, genomföra och utvärdera en undervisningssekvens utifrån kursplan och elevers kunskaper och erfarenheter”, ”bygga goda relationer genom att med fördjupad förmåga lyssna till samt i tal och i skrift kommunicera med elever, kollegor och övrig personal” och ”reflektera över sitt ledarskap i relation till vetenskapliga, samhälleliga och yrkesetiska aspekter”.

Termin 7, i den fjärde ämneskursen fördjupar studenten sina ämnesteoritiska och ämnesdidaktiska kunskaper i dels textanalys med fokus på skrivande av såväl sakprosa som skönlitteratur, dels multimodalt berättande vilket inbegriper olika typer av audiovisuella medier. Efter avslutad kurs ska studenten kunna ”använda ämnesforskning och ämnesdidaktisk forskning systematiskt i arbetet med att planera och genomföra skrivutvecklande undervisning samt undervisning i multimodalt berättande”. Lärandemålet examineras genom en individuell pedagogisk portfölj och genom en lektionsförberedelse som genomförs i grupp och som redovisas skriftligt och muntligt.

I den tredje och sista VFU-kursen fortsätter studenten utveckla sina professionella förmågor och ska efter avslutad kurs kunna ”med uppvisande av relevanta ämneskunskaper självständigt och i kollegial samverkan planera, genomföra och kritiskt utvärdera en undervisningssekvens utifrån läroplan, kursplan och elevers kunskaper och erfarenheter”, ”med empatisk förmåga och professionellt förhållningssätt kommunicera med elever och deras vårdnadshavare samt kollegor och övrig personal” och ”utifrån egna och andras erfarenheter kritiskt och självständigt diskutera relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter av den egna yrkesutövningen i relation till värdegrunden, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling”.

I terminen ingår också den femte UVK-kursen, där studenten efter avslutad kurs ska kunna ”med stöd av forskning och egna och andras erfarenheter kritiskt diskutera förutsättningar för planering,

genomförande och utvärdering av undervisning”. Lärandemålet examineras genom ett muntligt seminarium och därefter individuell skriftlig inlämning där studenten förväntas diskutera utvärderingens betydelse för utveckling av undervisning.

Termin 8, i utbildningens avslutande kurs, den sjunde UVK-kursen, ska studenten fördjupa sina kunskaper om och förmågor till utveckling av skolans verksamhet och läraryrket som profession. Efter avslutad kurs ska studenten kunna ”med stöd av forskning och egen och andras erfarenhet kritiskt diskutera vilka faktorer som kan vara centrala för utvecklingen av läraryrket som profession och den egna professionella identiteten”. Lärandemålet examineras genom ett seminarium där varje student presenterar ett inlägg om utveckling av professionen och den professionella identiteten som diskuteras av seminariedeltagarna. Efter seminariet gör studenten en skriftlig inlämning som innehåller en reflektion kring lärdomar av erfarenhetsutbytet på seminariet med referens till litteraturen.

Bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan innehåller följande bedömningsgrund:

Arbetsliv och samverkan: Utbildningen är utformad och genomförs på ett sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.

Analys

Analys av utbildningen med stöd av yttrande från UKÄ visar följande. Det finns pågående samverkan med arbetsliv och externa aktörer som inte beskrevs i självvärderingen. Det finns ett fortsatt utvecklingsbehov vad gäller organiseringen av VFU. Samverkan med omgivande samhälle behöver utvecklas. Hur utbildningen förbereder studenterna för förändringar behöver beskrivas.

Åtgärder

Nedanstående text beskriver övergripande samverkan, organisering av VFU och innehåll i utbildningen.

Högskolan Kristianstad är medlem i strategiska nationella och regionala nätverk för utveckling av lärarutbildning och relevant forskning, exempelvis Lärarutbildningskonventet, Regionala samverkansrådet och Lärosäten Syd.

Regionala samverkansrådet är ett samarbete mellan de tre lärosätena i Skåne och skollagsstyrda verksamheter i Skåne och Blekinge. Syftet är att skapa förutsättningar för att förbättra och fördjupa arbetet med skolutveckling, lärarutbildning och forskning. Ett exempel på resultat av samverkan är ett ramavtal för VFU som ska säkerställa att det finns VFU-platser av hög kvalitet och i tillräcklig omfattning i förhållande till lärosätenas utbildningsplatser. Samverkan syftar till att stärka utbildningarnas kvalitet och studenternas yrkesutveckling och att stimulera till gemensamma forsknings- och utvecklingsarbeten.

Lärosäten Syd är ett samarbete mellan Linnéuniversitetet, Lunds universitet, Malmö universitet, Högskolan i Halmstad, Högskolan Kristianstad, Sveriges Lantbruksuniversitet samt Blekinge Tekniska Högskola. Inom Lärosäten Syd finns ett nätverk för de lärosäten som har lärarutbildning, Högskolan representeras av dekan för Fakulteten för lärarutbildning, samt för närvarande av vicedekan tillika programområdesansvarig för ämneslärarutbildningen. Samarbetet rör bland annat frågor om utbildning, inklusive verksamhetsförlagd utbildning, upplägg, innehåll och kompetensförsörjning, vilket har betydelse för utvecklingen av ämneslärarutbildningen.

Ett programråd för ämneslärarutbildningen skulle ha upprättats under 2020, men har skjutits fram på grund av belastningen under pågående pandemi. Programrådet ska ledas av programområdesansvarig och vara sammansatt av representanter för lärarna, studenterna och det omgivande samhället. Ett programråd kommer att inrättas vt 2021. Programområdesansvarig har i andra fora kontinuerlig dialog med lärarna i programmet, ämnesföreträdare och ämnesgrupper, studenter, utvecklings- och förvaltningschefer och VFU-samordnare i kommunerna. Dialogen innebär att programområdesansvarig i ledningen av utbildningen är uppdaterad på

förändringsprocesser i skolverksamheten, samt på studenters och lärares perspektiv på skolans utveckling. Sammantaget innebär detta att utbildningen kan förändras och utvecklas i nära samverkan både externt och internt.

I självvärderingen beskrevs utvecklingsarbetet för VFU i ämneslärarutbildningen. Från antagning 2020 finns en ny VFU-struktur på plats (se Inledning och beskrivningar under mål 3, 4, och 5). Ramavtalet (se ovan Regionala samverkansrådet) möjliggör tilläggsavtal mellan lärosäten och enskilda skolor för att möjliggöra samarbete i linje med den försöksverksamhet avseende övningsskolor som startade 2014. Högskolan deltog inte i försöksverksamheten men planerar att teckna tilläggsavtal för ämneslärarutbildningen så att hälften av studenterna som börjar sin utbildning 2021 placeras på samverkansskolor ("övningsskolor"). Det ska också ge studenterna möjligheter att samtidigt som de är placerade på en skola göra kortare eller längre perioder under sin VFU på andra skolor. Detta möjliggör också fler "fäلتdagar" inom ämnes- och UVK-kurser där studenterna gör besök på skolorna för auskultationer, observationer och intervjuer, dels för att göra dokumentationer och undersökningar med koppling till kursernas innehåll, dels för att hålla kontinuerlig kontakt med skolverksamheten. Ett exempel på detta är att studenterna gör en mindre empirisk undersökning om elevers medievanor.

Erfarenheter från perioden med pandemi med digitala möten visar möjligheter för tätare kontakter mellan handledare, besökande och bedömande lärare och student. Det innebär möjligheter att till exempel diskutera VFU-kursens bedömningskriterier för att utveckla gemensam förståelse för dem och därmed kvalitetssäkra bedömningsunderlaget. Digitala möten mellan handledare, besökande lärare och kursansvarig ger också möjlighet att utveckla bedömningskriterierna så att de förutom att svara mot examensmålen uppfattas relevanta för verksamheten.

För att säkra tillgången på utbildade handledare genomför Högskolan handledarutbildning 1 både höst och vår. För att ytterligare utveckla handledares kompetens anordnar med start ht 2021 Lärosäten Syd i samverkan en handledarkurs 2, på avancerad nivå. De enskilda lärosätena har haft svårt att genomföra handledarkurs 2 på grund av för lågt söktryck. Underlaget bedöms vara tillräckligt för en kurs som genomförs i samverkan.

Studenterna förbereds för förändringar i yrkeslivet, förutom genom kontakter med verksamheten i VFU, också genom innehåll i ämnes- och UVK-kurser.

- Yrkesverksamma lärare deltar i kurser där de berättar om erfarenheter och utmaningar bland annat i samband med förändringar av läroplan, betygssystem, kursplaner/ämnesplaner. Ett exempel är UVK1 där studenterna möter lärare i respektive ämne för att diskutera yrkets villkor. I ämnet deltar lärare i svenska som informerar om hur de på olika sätt arbetar med svenskämnet i skolan och i klassrummet.
- När det finns möjlighet kan studenterna delta i relevanta konferenser. Ett återkommande inslag är att studenterna ges möjlighet delta i en läsforskningskonferens tillsammans med yrkesverksamma lärare; under 2021 ges en konferens kring litteraturdidaktik och känslor, Studenterna ges möjlighet ta del i föreläsningar och workshoppar.
- Ett återkommande inslag är besök på stadsbibliotek och skolbibliotek för att visa exempel på hur fruktbara pedagogiska samarbeten mellan skola och bibliotek kan initieras med olika teman och innehåll.

- I den fjärde UVK-kursen diskuterar studenterna betygssystem över tid; nationella prov och deras funktion för betygsättning över tid; jämförelser av svensk skola i nationellt, nordiskt och internationellt perspektiv. Studenterna har också kontakt med någon skola och/eller lärarutbildning utanför Sverige där de får göra jämförelser mellan systemen.
- Den sjunde UVK-kursen i den sista terminen handlar om verksamhetsutveckling och studenterna diskuterar utveckling och förändring av lärarutbildning och av läraryrket som profession över tid. Yrkesverksamma lärare och skolledare deltar i några diskussioner.

I perspektivet av att förändrings- och utvecklingsprocesser förenar lärarutbildning och skola genomför Lärosäten Syd, lärarutbildning, på initiativ från Regionala samverkansrådet en kurs i verksamhetsutveckling som speciellt riktar sig till handledare och förstelärare. Kursen som heter ”Att leda kvalitetsutveckling och kollegialt lärande” startar ht 2021 och ges i samarbete mellan Malmö universitet, Lunds Universitet, Högskolan i Halmstad och Högskolan Kristianstad. Med fler handledare som har kvalificerad handledarutbildning och/eller utbildning i kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling stärks kvaliteten på VFU. Med kvalificerade handledare möter också studenterna övergripande frågor om förändringsprocesser och verksamhetsutveckling.

Högskolan Kristianstad
291 88 Kristianstad
044-250 30 00
www.hkr.se

Fakulteten för lärarutbildning
Lena Löfgren
Programområdesansvarig ämneslärarutbildningen

Komplettering till åtgärdsredovisning

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 i undervisningsämnet svenska

Bedömargruppen efterfrågar följande kompletteringar:

- En motivering till utformningen av de nya kurserna. Vad har valen grundats på?
- Exempel på områden som det första självständiga arbetet skulle kunna ta upp. Var hämtas modeller för slutprodukten?
- Hur har det gått med planerna på att starta programrådet under vt 21?

Utformning kurser i svenska

De ämnes- och ämnesdidaktiska studierna i svenska omfattar 90 högskolepoäng (hp). I den nya strukturen från och med antagning 2020 fördelas dessa på sex kurser om vardera 15 hp, två av dessa är självständiga arbeten.

Vår ambition är att de för svenskämnet centrala områdena litteraturvetenskap, språkvetenskap och ämnesdidaktik får en tydlig progression med en jämn fördelning av områdena genom utbildningen.

Vi har valt en struktur på utbildningen där studenterna möter sina undervisningsämnen före den första verksamhetsförlagda kursen. Ett skäl är att studenterna ska ha med kunskaper i ämne och ämnesdidaktik för att kunna undervisa. Det innebär att studenterna redan i de första kurserna, termin 1 och 2, måste möta grunderna i litteraturvetenskap, språkvetenskap och ämnesdidaktik. Den första ämneskursen har fokus på språkvetenskap, medan den andra har fokus på litteraturvetenskap. I bägge kurserna ingår ämnesdidaktik. Den tredje ämneskursen, termin 5, innehåller vetenskaplig terminologi och metod för textanalys inom litteratur- och språkvetenskap där studenten genomför analys av olika typer av texter, inkluderande också elev- och läromedelstexter. I samma kurs introduceras även samtalsanalys, retorik och multimodalitet. Bedömning av elevtexter samt läs- och skrivutvecklande arbete ingår också i kursen. Studenterna

har i dessa tre kurser arbetat med språkvetenskapliga, litteraturvetenskapliga och ämnesdidaktiska teorier, metoder och frågeställningar som utgör en bra grund för det första självständiga arbetet, en kunskapsöversikt inom ett av studenten valt intresseområde. Det självständiga arbetet genomförs termin 5 direkt efter den tredje ämneskursen.

Studenterna har i det självständiga arbetet utvecklat sin förmåga att läsa, analysera och dra slutsatser av vetenskapliga texter. Den fjärde ämneskursen är en fördjupning inom textanalys och multimodalitet med tillämpningar på skrivande i skolan respektive multimodalt berättande. I kursen fördjupar studenten sin förmåga att diskutera och problematisera hur hen kan använda aktuell forskning för planering, genomförande och utvärdering av undervisning. Det andra självständiga arbetet, examensarbetet, skrivs i ämnet där studenten genomför en empirisk undersökning. Sammantaget anser lärosätet att utbildningens upplägg och innehåll ger studenten förutsättningar att i sitt kommande yrke arbeta på vetenskaplig grund.

Självständigt arbete

Exempel på områden för det första självständiga arbetet, kunskapsöversikt: multimodalitet och meningsskapande, multimodala texter och textanalys, litteraturanlys i undervisningen, grannspråk och grannspråksundervisning, litteracitet och språksociologiska frågor, läs- och skrivprocesser, elevers motivation i svenskämnet, bedömning i svenskämnet.

Syftet med kunskapsöversikten är att ge en bred beskrivning av det av studenten valda intresseområdet. Studenten formulerar en problemställning och gör en sammanställning och analys av befintlig kunskap inom området. Huvudkällor för översikten är vetenskapliga texter. Insamling av material görs dels genom informationssökning i vetenskapliga databaser, dels genom sonderande sökning från en studie till en annan. Beskrivning och analys innehåller en jämförelse av studierna avseende syfte, teoretisk ansats, metod och resultat. Studenten kan via översikten identifiera kunskapsluckor som är intressanta och relevanta att undersöka i det kommande examensarbetet. Kunskapsöversikten ska innehålla följande delar: inledning med problemställning; tillvägagångssätt för insamling och sammanställning av material; resultat och analys; slutsatser och avslutande diskussion; referenser.

Programråd

Ett programråd är etablerat och har sitt första möte den 7 juni 2021. Det andra mötet är planerat till den 25 oktober 2021. Programrådet består av programområdesansvarig, tre lärare på lärosätet verksamma på ämneslärarutbildningen, tre studenter på ämneslärarutbildningen, två yrkesverksamma lärare och en biträdande rektor. Representanterna från lärosätet har olika ämnesmässiga

kompetenser. En är docent och biträdande professor i litteraturvetenskap och har gymnasielärarexamen i svenska och italienska. En är universitetslektor i de samhällsorienterande ämnenas didaktik och har gymnasielärarexamen i samhällskunskap och historia. En är universitetslektor i naturvetenskapernas didaktik och har 4-9-lärarexamen i matematik, NO och teknik samt speciallärarexamen. Studenterna har olika ämneskombinationer och har kommit olika långt i utbildningen. En har inriktning mot arbete i gymnasieskolan, med ämneskombination matematik och kemi och är antagen ht17. En har inriktning mot arbete i grundskolans åk 7-9, med ämneskombinationen samhällskunskap, historia och geografi och är antagen ht18. En har inriktning mot arbete i grundskolans åk 7-9 med ämneskombination svenska och engelska och är antagen ht20. De externa företrädarna kommer från olika skolor och har olika kompetenser. En är 4-9 lärare i matematik, no och teknik, arbetar i åk 7-9 och är förstelärare på en skola i Kristianstad. En är lärare mot grundskolans senare år i svenska, historia och svenska som andraspråk och arbetar i åk 7-9 på en skola i Lund. En är gymnasielärare i svenska och engelska och arbetar som biträdande rektor på en skola i Eslöv. Programområdesansvarig som är sammankallande är universitetslektor i fysikdidaktik, disputerad i pedagogik, och har ämneslärarexamen i matematik och fysik.